

"Euratom: atoomenergie voor burgerlijke doeleinden" in Het Parool

Source: Het Parool. Vrij Onverveerd. 18.04.1957. Amsterdam: Het Parool.

Copyright: (c) Het Parool

URL: [http://www.cvce.eu/obj/"euratom_atoomenergie_voor_burgerlijke_doeleinden"_in_het_parool-nl-4ec4e421-1261-4fb7-8c04-dfa19b2efd2f.html](http://www.cvce.eu/obj/)

Publication date: 18/09/2012

Euratom: atoomenergie voor burgerlijke doeleinden

Atoomgemeenschap

Naast het verdrag van de Europese gemeenschap is een verdrag door de zes regeringen ondertekend, dat de samenwerking op het terrein van de kernenergie voor civiele doeleinden regelt. De bedoeling van de atoomgemeenschap (kortweg Euratom genoemd) is het gebruik van kernenergie voor industriële, medische en agrarische doeleinden gemeenschappelijk te ontwikkelen, en tevens waarborgen te scheppen voor de veiligheid en de gezondheid, welke bij deze ontwikkeling hoogst noodzakelijk zijn.

Het tweede verdrag, dat de regeringen van Duitsland, Frankrijk, Italië en de Beneluxlanden op 25 maart j.l. in Rome hebben ondertekend, voorziet in de instelling van een gemeenschap voor de ontwikkeling van het gebruik van atoomenergie voor burgerlijke doeleinden. De taak van deze gemeenschap is een snelle groei van de nucleaire industrie te bevorderen. Zij moet daarom het atoomonderzoek ontwikkelen en de grootst mogelijke verspreiding van technische kennis mogelijk maken. Zij moet voor de bescherming van arbeiders en bevolking veiligheidsnormen opstellen en op de toepassing daarvan toezien. Zij moet verder investeringen vergemakkelijken en de verwezenlijking van de basisinstallaties waarborgen, die voor de ontwikkeling van de kernenergie noodzakelijk zijn. Dit voornamelijk door het aanmoedigen van het initiatief van de industrie.

De gemeenschap moet er voorts op toezien dat alle gebruikers in de gemeenschap bij voortdurend in staat zijn erts en splijtstoffen te verkrijgen tegen voorwaarden die voor ieder gelijk zijn. Verder moet zij toezien, dat de splijtstoffen niet voor andere, b.v. militaire, doeleinden gebruikt worden. Zij moet het eigendomsrecht op splijtstoffen uitoefenen en grote afzetmarkten verzekeren, zomede voor ieder de toegang waarborgen tot de beste middelen door het totstandbrengen van een gemeenschappelijke markt voor nucleaire goederen en door een vrije kapitaalbeweging ten behoeve van nucleaire investeringen. Tenslotte moet de gemeenschap met andere landen en internationale organisaties betrekkingen aangaan ter vergemakkelijking van de uitbreiding en de versnelling van de vooruitgang op gebied der kernenergie.

De organen

De uitvoering van deze taken wordt verzekerd door: een volksvertegenwoordiging (die dezelfde zal zijn als die van de Europese Economische Gemeenschap), een Raad van ministers, een atoomcommissie en een hof van justitie. Ook zal deze gemeenschap een economisch en sociaal comité krijgen, dat als adviescollege optreedt.

Het Euratomverdrag laat de landen van de gemeenschap vrij zelf een nationaal onderzoeksprogramma op te stellen en uit te voeren. Ook op de particuliere ondernemingen wordt een dwang uitgeoefend. Dit neemt niet weg, dat de invloed van de atoomcommissie op dit terrein aanzienlijk is. De commissie moet immers periodiek een indicatief programma publiceren, dat betrekking heeft op de gemeenschap als geheel. Wanneer een land zich mede door dit indicatieve programma laat leiden bestaat een gereede kans op hulpverlening door de commissie. De overlegging van nationale en particuliere atoomprogramma's geschiedt op vrijwillige basis. Men mag echter verwachten dat men in geïnteresseerde kringen deze overlegging niet zal saboteren. De grote kosten, die met de uitvoering van research-programma's zijn gemoeid, dwingen tot een onderlinge raadpleging, die ook zonder Euratom zij het op meer bescheiden schaal heeft plaatsgevonden. Het feit dat in het Euratom-verdrag de procedure hiervoor op soepele wijze is geregeld wettigt de verwachting dat dit onderdeel van het verdrag in de praktijk op weinig bezwaar zal stuiten. Deze verwachting is ook uitgesproken in particuliere en industriële kringen.

Tenslotte is van groot belang dat een gemeenschappelijk researchprogramma van betrekkelijk grote omvang gemeenschappelijk wordt uitgevoerd.

Alle door octrooi beschermde kennis, die eigendom van de gemeenschap is, moet alle belanghebbenden ten dienste worden gesteld. Dit geldt ook voor door octrooi beschermde kennis waarvan de gemeenschap het

recht tot sublicenciëring heeft gekregen. De commissie is in die gevallen verplicht ook mede de voor exploitatie benodigde „know how” indien mogelijk ter beschikking te stellen.

Geheimhouding

In het belang van de defensie zijn door het verdrag zekere geheimhoudingsvoorzieningen getroffen. Kennis van militair belang verworven door de gemeenschap wordt onder geheimhouding van de deelnemende landen overgelegd. Deze moeten binnen drie maanden verklaren of zij voortzetting van de geheimhouding wensen, welke slechts met algemene stemmen door die Raad van ministers kan worden opgeheven of verzacht. Geheime kennis kan slechts onder toepassing van de geheimhoudingregels (die nader door de commissie moeten worden opgesteld) worden doorgegeven en slechts door tussenkomst van de betrokken staat aan de privébelanghebbenden.

Aan internationale controle van de radio-activiteit van land, lucht en water moet de grootste aandacht worden geschonken. Het Euratomverdrag schenkt op dit gebied voldoende waarborgen omdat de atoomcommissie bevoegd is tot het vaststellen van de normen. Hierdoor wordt b.v. voorkomen, dat rivieren in Nederland binnenstromen met water, dat slechts weinig onder het toegelaten maximum van radio-activiteit blijft.

Op het gebied van de investeringen heeft de gemeenschap slechts een coördinerende taak. Het initiatief tot investeren in kernenergie-projecten blijft geheel bij de particuliere ondernemingen en bij de regeringen. De nationale investeringsprogramma's blijven dus geheel autonoom.

Ondernemingen die van primair belang zijn voor de ontwikkeling van nucleaire industrie in de gemeenschap kunnen op gemeenschappelijke basis worden opgericht. Plannen daartoe afkomstig van de commissie of van de leden-staten en eventuele particuliere ondernemingen, worden door de commissie onderzocht met inschakeling van de ledenstaten of particuliere organen, die zij daarbij wil betrekken. De ministerraad moet dergelijke programma's met gekwalificeerde meerderheid goedkeuren.